

1/Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 6197

Dokument pergaminowy z 4 lutego 1367 roku wystawiony przez króla polskiego Kazimierza Wielkiego dla Ormian we Lwowie. Król polski zezwala Grzegorzowi, biskupowi ormiańskiemu, na przebywanie we Lwowie i prowadzenie tam działalności według obyczaju ormiańskiego. Dokument napisany ręcznie w języku łacińskim. Treść dokumentu zawiera się w dziesięciu wierszach. Na drugiej stronie notatka w języku kipczackim. Na środku data i miejsce wystawienia dokumentu. W lewym dolnym rogu podłużna pieczętka własnościowa z napisem AGAD Warszawa. Pergamin o wymiarach 30,5 cm na 16,5 cm oraz 5 cm zakładka. Do pergaminu przywieszona na jedwabnej nici o regularnym splocie i żółto-czerwonozielonej, w połowie splątanej, pieczęć królewska –majestatyczna Kazimierza Wielkiego. Pieczęć o średnicy 11,6 cm odcisnięta w naturalnym wosku, w dolnym prawym rogu uszkodzona. W polu pieczęci, na tle zastony podtrzymywanej przez dwa aniołki, siedzi król na tronie w długiej szacie. W prawej ręce trzyma berło, w lewej jabłko. U stóp króla znajduje się herb kujawski pół lwa pół orła pod koroną.

Jest to najstarszy dokument wystawiony przez władcę polskiego dla Ormian. Zezwala Ormianom na osadnictwo i działalność na Rusi i Podolu, przyłączonych do Królestwa Polskiego przez Kazimierza Wielkiego. Dokument jest świadectwem tolerancji i gotowości życia w pokoju z innymi mieszkańcami. Stanowi zapowiedź tradycji wielonarodowej, wielokulturowej i wielowyznaniowej Rzeczypospolitej.

Dokument był przechowywany we Lwowie do II wojny światowej. Po 1945 roku wraz z innymi materiałami archiwalnymi ze zbiorów Aleksandra Czołowskiego, włączony do Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie.

W 2021 roku wpisany na krajową listę UNESCO Pamięć Świata.